Gemeente Assen

Kadernota

Reserves en Voorzieningen 2020

Vastgesteld:
22 december 2016

Gewijzigd:
2017 bij Najaarsnota 2017
2018 bij Programmabegroting 2019
2020 bij Herstelplan 2020-2024

Inhoud

1. Inleiding 3

Doel 3

Aanleiding 3

Leeswijzer 3

2. Externe regelgeving 4

2.1 Reserves 4

2.2 Rentetoerekening 5

2.3 Voorzieningen 5

3. Interne kaders en beleidsuitgangspunten 7

3.1 Reserves 7

3.2 Voorzieningen 10

4. Overzicht reserves 11

4.1 Algemene reserves 11

4.2 Amortisatiereserves 12

4.3 Egalisatiereserves 14

4.4 Reserves grondexploitaties 14

4.5 Reserves meerjarige projecten 15

4.6 Reserves overige specifieke beleidstaken 17

4.6 Exploitatiereserves 18

1. Inleiding

Doel

De nota reserves en voorzieningen heeft als doel om het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen te bundelen en inzicht te bieden in de vorming en aanwending van reserves en voorzieningen.
Deze nota dient tevens als formeel instellingsbesluit per reserve, zodat het instellingsbesluit per reserve ook actueel is opgenomen in deze nota en voldoet aan de geldende BBV regelgeving. Deze nota zal daardoor onderdeel uitmaken van het normenkader voor de accountantscontrole, waarbij de reservemutaties getoetst kunnen worden aan het onderliggende raadsbesluit, dat behoort bij de vaststelling van deze nota en daarmee ook de hierin verwerkte reservemutaties.

In de kadernota zijn de kaders voor reserves en voorzieningen opgenomen, die in principe voor langere periode gelden. Actuele vraagstukken worden voorgelegd via de verschillende planning & control documenten of in afzonderlijke voorstellen.

Aanleiding

In 2016 is de kadernota reserves en voorzieningen vastgesteld. Herziening van de kadernota vindt plaats in verband met besluitvorming die nadien heeft plaats gevonden en verwerkt moet worden in de kadernota, waaronder bij de najaarsnota 2017 en begroting 2019. Ook het Herstelplan 2020-2024 is aanleiding tot aanpassing.
In de financiële verordening is opgenomen om de kadernota eens per vier jaar aan te bieden aan de raad.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de kaders in externe regelgeving omtrent reserves en voorzieningen toegelicht, tevens wordt hier het onderscheid tussen reserves en voorzieningen benoemd. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de interne kaders en beleidsuitgangspunten toegelicht, waarbij voorstellen voor aanpassing zijn opgenomen. In hoofdstuk 4 wordt per reserve een overzicht weergeven met o.a. het doel en de methodiek voor het storten en onttrekken.

2. Externe regelgeving

Gemeenten zijn gebonden aan het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV), waarin de regels voor de verslaggeving zijn opgenomen. In BBV artikel 42 tot en met 45 zijn de kaders voor reserves en voorzieningen opgenomen en in artikel 27 worden de externe kaders voor verwerking van reservemutaties weergegeven. In het BBV is tevens opgenomen dat er een commissie is voor het BBV (commissie BBV) met als taak zorg te dragen voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV en te zorgen voor een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring van gemeenten. Dit doet zij onder andere door het uitbrengen van richtinggevende notities, het onderhouden van de Kadernota rechtmatigheid en het beantwoorden van praktijkvragen. De stellige uitspraken van de commissie BBV dienen opgevolgd te worden. Van eventuele adviezen kan, mits onderbouwd, worden afgeweken.

2.1 Reserves

Het begrip reserves wordt in artikel 43 van het BBV als volgt toegelicht:

Artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:

a. de algemene reserve;

b. de bestemmingsreserves.

2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Reserves vallen onder het eigen vermogen op de balans van een gemeente. De algemene reserve is vrij besteedbaar, maar maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen (het vermogen om onverwachte tegenvallers op te vangen) van de gemeente. De bestemmingsreserves zijn niet vrij besteedbaar, deze hebben een bestemming gekregen van de raad. De raad is echter vrij om de bestemming aan te passen, dan wel de reserve te laten vrijvallen.

De raad is bevoegd tot het instellen van reserves en ook aan reservemutaties dient een raadsbesluit ten grondslag te liggen. In artikel 27 van het BBV wordt aangegeven hoe de mutaties op de reserves in de rekening worden verwerkt:

Artikel 27

1. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat:

a. per programma, of per programmaonderdeel als bedoeld in artikel 8, vierde lid, de gerealiseerde baten en lasten en het saldo daarvan;

b. het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, de gerealiseerde kosten van de overhead en het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting;

c. het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, volgend uit de onderdelen a en b;

d. de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;

e. het gerealiseerde resultaat, volgend uit de onderdelen c en d.

2. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat van de onderdelen genoemd in het eerste lid ook de ramingen uit de begroting voor en na wijziging.

De commissie BBV geeft in de Hoofdlijnen notitie resultaatbestemmen 2007 richting aan hoe om te gaan met reservemutaties. De notitie geeft aan dat in de rekening toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves verwerkt kunnen worden tot maximaal het bedrag dat via begroting(swijzigingen) door de raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve. Verder wordt benoemd dat er raadsbesluiten kunnen zijn die inhouden dat er specifiek benoemde saldi, ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht. Dit betekent dat in de kadernota reserves en voorzieningen vastgesteld dient te worden welke specifieke saldi onder deze regeling vallen. Uit oogpunt van een goede en integrale allocatiefunctie adviseert de commissie

BBV om terughoudend te zijn met dergelijke besluiten en de kaders ervoor in de financiële verordening op te nemen.

In de BBV notitie Materiele vaste activa is opgenomen dat wanneer het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten minder is dan de boekwaarde van de desbetreffende activa, de kapitaallasten slechts naar rato aan de bestemmingsreserve kapitaallasten kunnen worden onttrokken. De kapitaallastenreserves zijn gekoppeld aan de betreffende investeringen.

2.2 Rentetoerekening

Conform het BBV mag er rente toe worden gerekend aan de reserves, bij voorzieningen is dit conform artikel 45 niet toegestaan. De rentevergoeding over het eigen vermogen mag worden toegerekend – als ware het een rentelast – aan de taakvelden. De vergoeding mag maximaal het rentepercentage zijn dat door de gemeente over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed (veelal zal dit via een gewogen percentage moeten worden berekend).

2.3 Voorzieningen

Het begrip voorzieningen wordt in artikel 44 van het BBV toegelicht:

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2 Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3 Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

N.B.: De voorzieningen aan de activa-zijde van de balans vallen niet onder de kaders zoals behandeld in deze nota. Dit betreft waarde correcties van activaposten zoals de voorziening dubieuze debiteuren en de correctie op de waardering van de grondexploitaties.

Voorzieningen worden gevormd voor kosten die in de toekomst te verwachten zijn, maar die een raakvlak hebben met de huidige bedrijfsvoering. Een van de meest kenmerkende verschillen tussen reserves en voorzieningen is dat de bestemming van reserves tussentijds te wijzigen is en die van voorzieningen niet. De voorziening heeft ook een verplichtend karakter, in tegenstelling tot een reserve. Ten slotte betreft het instellen en muteren m.b.t. voorzieningen een collegebevoegdheid, waarbij enkel voor het instellen van bijvoorbeeld egalisatievoorzieningen een raadsbesluit benodigd is.
In 2008 zijn de kaders inzake de verantwoording van de van overheden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden of anders worden terugbetaald, aangepast. De bedragen moesten tot 2008 in een voorzieningen worden gestort en vanaf 2008 moeten deze middelen als vooruitontvangen bedragen op de balans worden verantwoord conform artikel 49, lid 1 onderdeel b.

2.4 Onderscheid reserves en voorzieningen

Het onderscheid tussen reserves en voorziening kan middels onderstaand schema worden samengevat:

Aspect	Reserve (financieel beleid) verantwoordelijkheid van de raad	Voorziening (financieel beheer) verantwoordelijkheid van het college
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Onderdeel van het	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Opbouw (dotatie)	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling
Onttrekking	Resultaatbestemming	Direct in mindering gebracht op de voorziening
Aanwending vrij	Ja (raadsbesluit vereist)	Nee, slechts voor het betreffende doel
Financieel onderbouwd	Niet noodzakelijk (advies is om de bestemmingsreserves wel financieel te onderbouwen)	Ja

3. Interne kaders en beleidsuitgangspunten

Naast de externe regelgeving kan de raad van een gemeente aanvullende kaders en beleidsuitgangspunten vaststellen. In dit hoofdstuk worden deze beschreven.

3.1 Reserves

De beleidslijnen, spelregels en werkafspraken omtrent reserves zijn vastgelegd in deze kadernota reserves en voorzieningen.
Dit beleid bevat de volgende kaders:
Alleen de raad kan reserves instellen, hierbij dient vooraf aangegeven te worden wat het doel van de reserve is, welke methode voor muteren gehanteerd zal worden en of wel of niet indexatie wordt toegepast. Eventueel kan de raad een bestedingsplan bij een reserve vaststellen.
Assen heeft als beleidslijn dat er geen onnodige of ongelimiteerde vastlegging van gemeentelijke middelen in de reserves plaatsvindt. Niet langer voor het oorspronkelijk doel benodigde reservemiddelen vloeien terug naar de algemene reserve. De raad kan deze vervolgens herbestemmen voor realisatie van andere bestuurlijke doelen. De gemeentelijke reservepositie wordt periodiek doorgelicht. Er zijn in principe geen reserves van minder dan € 25.000. Bij de vorming van reserves worden afspraken gemaakt over de bestuurlijke en ambtelijke beheers- en budgetbevoegdheden.
Naast het beleid in het onderdeel “gemeentelijke reservepositie” zijn er nog een aantal artikelen opgenomen in de financiële verordening omtrent reserves en zijn er via separate raadsbesluiten kaders gesteld voor specifieke bestemmingsreserves.

Indeling in categorieën

1. **Algemene reserves:** De algemene reserves zijn alle reserves, niet zijnde bestemmingsreserves, die zijn bedoeld als buffer (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van financiële tegenvallers. De algemene reserve is daarnaast, als andere middelen daartoe ontbreken, beschikbaar voor dekking van lasten van bestuurlijke beleidsprioriteiten.

2. **Amortisatiereserves:** Amortisatie-reserves zijn reserves die ingezet worden voor het (deels) afdekken van exploitatielasten bij investeringsprojecten. De exploitatielasten, bestaande uit rente en afschrijving worden jaarlijks (deels) uit deze reserve gedekt. Amortisatiereserves worden jaarlijks met een percentage geïndexeerd conform de BBV regelgeving.

3. **Egalisatiereserves:** Egalisatiereserves zijn ingesteld voor het opvangen van fluctuaties binnen budgetten.

4. **Reserves grondexploitaties:** Betreft reserves die gevormd zijn in het kader van de grondexploitatie.

5. **Reserves meerjarige projecten:** Betreft reserves die ingesteld zijn voor het afdekken van meerjarige projecten. Het betreft hier projecten, niet zijnde te activeren investeringen.

6. **Reserves overige specifieke beleidstaken:** Reserves overige specifieke beleidstaken zijn de overige bestemmingsreserves voor overige specifieke beleidstaken, niet zijnde de overige categorieën.

7. **Exploitatiereserves:** Reserves die zijn ingesteld ter dekking van exploitatielasten. Exploitatiereserves kunnen jaarlijks worden geïndexeerd.

Per categorie geldt vervolgens een methode voor het muteren, zodat op basis van de indeling per categorie al duidelijk is hoe zal worden gemuteerd ten gunste of laste van deze reserve.

Reservemutaties

Conform externe regelgeving vinden reservemutaties plaats op basis van de begroting of aparte besluitvorming door de raad.
Het indexeren van amortisatie reserves en exploitatiereserves kan alleen door dit in een dekkings-/amortisatieplan vast te leggen. Voor de overige reserves wordt aan het begin van elke bestuursperiode bepaald of deze worden geïndexeerd.
Rapportage en verantwoording over besteding, resultaten en het beheer over de reserves vindt plaats via de Planning en Control-cyclus.
De commissie BBV geeft in de Hoofdlijnen notitie resultaat bestemmen 2007 aan dat er voor gekozen kan worden specifiek saldi te benoemen, dat ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mag worden gebracht. De gemeente Assen past deze werkwijze momenteel toe bij de volgende bestemmingsreserves:

- Reserve gemeentelijk sociaal deelfonds
- Algemene reserve grondbedrijf
- Reserve De Nieuwe Kolk
- Reserve straten- en wegenbeheer
- Reserve maatschappelijke opvang

Reserve jaarovergang

In artikel 6 lid 15b van de financiële verordening wordt geregeld dat over- en onderbesteding bij budgetten einde boekjaar ten laste/ gunste komen van het resultaat tenzij door middel van een specifiek raadsbesluit een directe relatie is geautoriseerd met een specifieke bestemmingsreserve. Het college dient in de jaarrekening een actueel overzicht te presenteren van de reserves die het betreft. In artikel 6 lid 15c van de financiële verordening wordt geregeld dat restantbudgetten, die voldoen aan de voorwaarden, in het nieuwe jaar toegevoegd worden aan de begroting door beschikking over de reserve jaarovergang. Onttrekkingen uit de reserve jaarovergang hoeven daarmee niet opnieuw via een separaat raadbesluit te worden bekrachtigd. De raad wordt begin van het volgende jaar geïnformeerd over de voorgestelde budgetoverheveling en deze wordt in de voorjaarsnota geraamd als begrotingswijziging.

Onttrekkingen ten behoeve van kredieten

Beschikbaar stellen van kredieten kan leiden tot een begrotingswijziging voor het totale krediet in het desbetreffende begrotingsjaar. Indien het krediet niet in meerdere jaarschrijven wordt door vertaald in de begroting ontstaan er in de daarop volgende jaren onderschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten van het krediet. Investeringskredieten dienen bij meerjarige projecten daarom ook bij voorkeur meerjarig geraamd te worden, waarbij ook de uitgaven en onttrekkingen aan reserves per jaar worden geraamd. Eventuele begrotingsoverschrijdingen of onderschrijdingen dienen tijdig gemeld te worden aan de raad. Overschrijdingen die binnen het oorspronkelijk beschikbaar gestelde krediet vallen zijn niet onrechtmatig. Wel moet worden toegelicht op basis van welk raadsbesluit de onttrekking heeft plaatsgevonden.

Methode reservemutaties

De volgende werkwijzen voor reservemutaties worden toegepast:

1. **Algemene reserves**
   Voor de algemene reserves geldt dat er alleen kan worden gemuteerd middels een raadsbesluit waarin de onttrekking of toevoeging expliciet wordt benoemd, dit kan via een begroting, begrotingswijziging of bijvoorbeeld resultaatbestemming plaatsvinden.
   Algemene reserves worden niet geïndexeerd.

2. **Amortisatiereserves**
   Bij het instellen van amortisatiereserves stelt de raad tevens de uitgangspunten voor het instellen van de reserve vast. Op basis van deze uitgangspunten wordt een amortisatie/dekkingsplan opgesteld, dit plan wordt door vertaald in de (meerjaren)begroting. De uitvoering ligt bij het college. Jaarlijks wordt onttrokken conform dit dekkingsplan, waarbij niet opnieuw een raadsbesluit bij de onttrekking hoeft plaats te vinden, mits dit conform het dekkingsplan plaatsvindt.

3. **Egalisatiereserves**
   Egalisatiereserves worden door de raad ingesteld voor het opvangen van fluctuaties, bij het instellen van deze reserves bepaald de raad van welke budgetten de fluctuaties per jaar kunnen worden opgevangen via deze reserves. Overschotten of tekorten bij deze budgetten kunnen vervolgens door het college bij de jaarrekening worden verrekend met deze reserves, daarvoor is geen separaat raadsbesluit benodigd.

4. **Reserves grondexploitaties**
   Voor de reserves “Algemene reserve grondexploitaties” en “ Weerstandsvermogen grondexploitaties”, zijn in het verleden afspraken inzake verrekening gemaakt, die middels deze nota worden herbevestigd. Voor deze reserves geldt dat het college zonder expliciet raadsbesluit mag muteren, mits de mutatie voldoet aan de werkwijze, zoals toegelicht staat in deze paragraaf en in hoofdstuk 4. Jaarlijks wordt het saldo van de grondexploitaties bij de jaarrekening ten gunste/laste gebracht van de “Algemene reserve grondexploitaties”. De reserve “Weerstandsvermogen grondexploitaties” dient als risicoreserve voor de grondexploitaties, de omvang van deze reserve wordt jaarlijks bepaald. De mutatie wordt verrekend met de “Algemene reserve grondexploitaties”.

5. **Reserves meerjarige projecten**
   Bij het beschikbaar stellen van een krediet voor een meerjarig project kan de raad een reserve als dekkingsmiddel inzetten. Bij het beschikbaar stellen van het initiële krediet wordt dan de maximale onttrekking bepaald over de totale looptijd van het project. In de begroting wordt vervolgens een meerjarenraming verwerkt, waarbij ook de benodigde onttrekking meerjarig wordt geraamd. Bij de reguliere P&C-documenten wordt de raming en bijbehorende onttrekkingen daar waar nodig bijgesteld. Per jaareinde kan blijken dat er toch meer onttrokken moet worden uit de reserve dan is geraamd in de jaarschijf, dit is toegestaan zonder expliciet raadsbesluit, mits de onttrekking past binnen het initieel geraamde projectkrediet. Mocht blijken dat er per jaareinde minder hoeft te worden onttrokken aan de reserve dan is geraamd in de jaarschijf dan wordt dit verschil weer toegevoegd aan de reserve en bijgeraamd in de meerjarenraming, zodat het beschikbaar is voor de afronding van het project in de daarop volgende jaren. Uit de jaarrekening blijkt per project de cumulatieve besteding en de cumulatieve onttrekking uit de reserve.

6. Reserves overige specifieke beleidstaken
De raad kan bij deze reserve-categorie vooraf een bestedingsplan opstellen. Reservemutaties kunnen alleen plaatsvinden middels een expliciet raadsbesluit. Dit kan via de begroting, een separaat raadsbesluit met begrotingswijziging of eventueel via resultaatbestemming (vergelijkbaar met de algemene reserves).

7. Exploitatiereserves
Bij het instellen van exploitatiereserves stelt de raad tevens de uitgangspunten voor het instellen van de

reserve vast. Op basis van deze uitgangspunten wordt een dekkingsplan opgesteld, dit plan wordt door vertaald in de (meerjaren)begroting. De uitvoering ligt bij het college. Jaarlijks wordt onttrokken conform dit dekkingsplan, waarbij niet opnieuw een raadsbesluit bij de onttrekking hoeft plaats te vinden.

3.2 Voorzieningen

Voorzieningen moeten op grond van externe regelgeving verplicht worden gevormd voor het afdekken van toekomstige kosten. De raad kan hier derhalve ook minder op sturen. Uitzondering zijn de voorzieningen ter egalisatie van kosten voor cyclisch onderhoud[1], deze voorzieningen dienen te zijn voorzien van een onderliggend actueel onderhoudsplan. Dit onderhoudsplan wordt door de het college vastgesteld. De onderhoudsplannen kennen een doorkijk van meerdere jaren en worden jaarlijks geactualiseerd. Periodiek worden der onderhoudsplannen herzien en opnieuw vastgesteld door het college.

[1] Cyclisch onderhoud: Onderhoud met een min of meer regelmatig terugkerend karakter. Cyclisch onderhoud dient om het kapitaalgoed gedurende zijn levensduur in goede staat te houden.

4. Overzicht reserves

Hieronder wordt van de actuele reserves het doel en eventuele bijzonderheden weergegeven en een aantal kenmerken die in het vorige hoofdstuk zijn toegelicht.

4.1 Algemene reserves

R0010	**Algemene reserve**
Categorie reserve	Algemene reserve
Doel van de reserve	De algemene reserve is bestemd voor het opvangen van gemeente brede exploitatietekorten en dient daarnaast als achtervang voor mogelijk andere financiële tegenvallers. De reserve is verder bestemd voor gemeente brede risicoafdekking. De daarnaast in de algemene reserve beschikbare vrije ruimte is inzetbaar voor realisatie van specifiek door de raad vast te stellen beleidsdoelen.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “algemene reserves”.
Indexatie	Niet van toepassing.
Bijzonderheden/opmerkingen	We streven naar een risicobuffer binnen de algemene reserve voor het opvangen van financiële tegenvallers en voor risicoafdekking van circa € 100 per inwoner.

R0030	**Reserve weerstandsvermogen**
Categorie reserve	Algemene reserve
Doel van de reserve	De reserve weerstandsvermogen is bestemd voor gemeente brede risicoafdekking en structurele versterking van het weerstandsvermogen en de solvabiliteit.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “algemene reserves”.
Indexatie	Niet van toepassing.
Bijzonderheden/opmerkingen	Met de vaststelling van de begroting 2019 heeft de raad besloten om € 16 mln die gereserveerd was binnen de Essent reserve voor dividend compensatie, te storten in een nieuw te vormen reserve weerstandsvermogen, met als doel de binnen het eigen vermogen beschikbare buffer voor gemeente brede risico afdekking en de solvabiliteit structureel te versterken. Gestreefd wordt naar een structureel eigen vermogen met een solvabiliteitsratio van 20% en een weerstandsvermogen ratio van minimaal 1,0. Deze reserve weerstandsvermogen maakt onderdeel uit van het structureel eigen vermogen. De omvang wordt jaarlijks bepaald bij de jaarrekening op basis van risicoinventarisatie.

4.2 Amortisatiereserves

R1010	Reserve nieuwbouwprojecten
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	De reserve is in het verleden gevormd om te voorzien in de kosten, die voortkomen uit het dekkingsplan voor nieuwbouw (met name Stadhuis, Buitenzorg en ICO).
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode amortisatiereserves.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R3090	Reserve wielerbaan
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Deze reserve is ingesteld voor de dekking van de exploitatielasten van het te realiseren openluchtzwembad, echter later is de bestemming gewijzigd naar het realiseren van een wielerbaan.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	De naam van deze reserve was voorheen “reserve openluchtzwembad”.

R3110	Reserve amortisatie gebiedsgericht werken
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Dekking kapitaallasten als gevolg van investeringen in het kader van gebiedsgericht werken.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R3150	Reserve voortgezet onderwijs
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Bekostiging kapitaallasten als gevolg van nieuwbouw voortgezet onderwijs
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R3160	Reserve MFA Assen Oost
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Benutten eenmalige investeringsbijdragen tbv jaarlijkse kapitaalasten
Stortingen en onttrekkingen	Storting conform raadsbesluit 2012, onttrekking na in gebruik name verspreid over 20 jaar. Zie methode “amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R3170	Reserve amortisatie brandweerkazerne
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Het pand Mien Ruysweg 1 is in gebruik door de Veiligheidsregio Drenthe en de GGD. Dit pand was eigendom van de gemeente, maar is in 2015

	verkocht. Om de als gevolg van de verkoop nadelige exploitatieresultaten te kunnen compenseren is deze amortisatiereserve gevormd om het nadeel gedurende 15 jaar (looptijd van het huurcontract) op te kunnen vangen. De voeding van de amortisatiereserve is gerealiseerd door een deel van de verkoopopbrengst af te zonderen (resultaatbestemming jaarrekening 2015).
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	Reserve is nieuw ingesteld in 2016.

R4180	**Reserve amortisatie Veemarktplein**
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Dekking kapitaallasten
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4190	**Reserve amortisatie fietspad Europaweg**
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Dekking kapitaallasten
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4200	**Reserve amortisatie FlorijnAs**
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Dekking kapitaallasten
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4320	**Reserve amortisatie Binnenstad**
Categorie reserve	Amortisatiereserve
Doel van de reserve	Dekking kapitaallasten
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Amortisatiereserves”.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	-

4.3 Egalisatiereserves

R2020	Reserve gemeentelijk sociaal deelfonds
Categorie reserve	Egalisatiereserve
Doel van de reserve	De reserve is ingesteld voor het opvangen van fluctuaties bij de uitvoering van de decentralisaties WMO, Jeugd- en Participatiewet.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “egalisatiereserves”. Jaarlijks kunnen de overschotten of onderschrijdingen inzake de budgetten met deze reserve worden verrekend.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	Omvang bedraagt maximaal 10% van de jaarlijks toegekende rijksmiddelen.

R3020	Reserve straten- en wegenbeheer
Categorie reserve	Egalisatiereserve
Doel van de reserve	Deze reserve betreft een egalisatiereserve. De reserve wordt ingezet ter dekking van de kosten van grootonderhoud voor bestrating en verharding van wegen en wandel- en fietspaden binnen gemeente Assen.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “egalisatiereserves”. Jaarlijks kunnen de overschotten of onderschrijdingen inzake straten-en wegenbeheer met deze reserve worden verrekend.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R3180	Reserve maatschappelijke opvang
Categorie reserve	Egalisatiereserve
Doel van de reserve	Beheer middelen regio taak maatschappelijke opvang
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “egalisatiereserves”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	Betreft gelden van de regio gemeenten. Voorziening is in 2016 gewijzigd naar een reserve

4.4 Reserves grondexploitaties

R9010	Algemene reserve grondbedrijf
Categorie reserve	Grondexploitaties
Doel van de reserve	Uitgangspunt is dat de financiële risico’s van het proces van stedelijke ontwikkeling voor het onderdeel aankopen en verkopen van grond, inclusief bestemmingswijziging en aanleg van infrastructuur, binnen het Grondbedrijf worden opgevangen en niet uitmonden in een financieel beslag op andere financiële middelen binnen de gemeente. Omdat de ontwikkeling van grondgebieden in het kader van stedelijke ontwikkeling gepaard gaat met een aanzienlijk vermogensbeslag en sterk wisselende financiële resultaten, dient het Grondbedrijf te beschikken over voldoende vermogen om deze schommelingen op te vangen.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Reserves grondexploitaties”. Jaarlijks wordt het resultaat van het grondbedrijf verrekend met deze reserve, hier hoeft geen separaat raadsbesluit voor te worden genomen.
Indexatie	Niet van toepassing.
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R9020	Weerstandsreserve grondbedrijf
Categorie reserve	Grondexploitaties
Doel van de reserve	De Weerstandsreserve dient voor het opvangen van risico's die niet in de grondexploitaties zijn afgedekt. De omvang van de benodigde weerstandsreserve grondbedrijf wordt jaarlijks bepaald op basis van de IFLO norm (normenmethode). De IFLO norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden) is vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken opgesteld. De weerstandsreserve op basis van de IFLO norm wordt bepaald door van de in exploitatie genomen gebieden 10% over de positieve boekwaarden te berekenen plus 10% over de nog te maken kosten.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode "Reserves grondexploitaties". Jaarlijks wordt de omvang van de reserve berekend (zie omschrijving doel van de reserve), de storting of onttrekking hoeft vervolgens niet via een separaat raadsbesluit te worden bekrachtigd, mits deze voldoet aan de berekeningsmethode zoals omschreven bij het doel van de reserve. Mutaties worden verrekend met de algemene reserve grondbedrijf.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

4.5 Reserves meerjarige projecten

R4030	Reserve grote projecten
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	De reserve grote projecten is ingesteld met het oog op de medebekostiging van grootschalige gemeentelijke investeringsprojecten.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode "meerjarige projecten".
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4040	Reserve verkeersmaatregelen
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	De reserve is gevormd ten behoeve van de dekking van projecten inzake verkeersmaatregelen.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode "meerjarige projecten".
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4050	Reserve herziening bestemmingsplannen
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Deze reserve is gevormd ten behoeve van de dekking van de exploitatielasten inzake de herziening van bestemmingsplannen.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode "meerjarige projecten".
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4110	Reserve duurzaamheid
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Reserve is gevormd ten behoeve van het duurzaamheidbeleid waaronder het bevorderen van energiebesparing, het opwekken en gebruik van duurzame energie.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4140	Reserve groenontwikkeling
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Deze reserve is gevormd om te voorzien in de financiering van onderhoud en aanleg van groenvoorzieningen binnen gemeente Assen. Reserve is ontstaan uit de verkoop van het Witterveld in 2004. De reserve zal worden ingezet voor het uitvoeren van de groenvisie. In het kader van de FlorijnAs is besloten om ook groenprojecten uit te voeren in het Drentsche Aa gebied.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4150	Reserve woningbouw/ stedelijke vernieuwing
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Stimulering van projecten op gebied van woningbouw en stedelijke vernieuwing.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	Bij de jaarrekening 2015 is de voorziening stedelijke vernieuwing toegevoegd aan deze reserve.

R4160	Reserve beeldende kunst
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Uitvoering percentage regeling beeldende kunst en vormgeving.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4280	Reserve FlorijnAs
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Egalisatie ontvangen RSP middelen van het rijk en risicobuffer voor uitvoering van de FlorijnAs projecten.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	Bij de jaarrekening 2015 is de voorziening RSP FlorijnAs omgezet naar deze reserve.

R4310	Reserve Binnenstad
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Faciliteren Uitvoeringsprogramma Binnenstad.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	Betreft alleen de gemeentelijke middelen, de ontvangen subsidie uit het provinciaal Binnenstadsfonds worden verantwoord op “vooruitontvangen bedragen”.

R4330	Reserve aardgasvrijewijk
Categorie reserve	Meerjarige projecten
Doel van de reserve	Faciliteren pilot aardgasvrije wijk de Lariks
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “meerjarige projecten”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	Betreft toegekende rijkssubsidie "Proeftuinen voor Aardgasvrije Wijken" van € 4.245.000

4.6 Reserves overige specifieke beleidstaken

R1030	Reserve jaarovergang
Categorie reserve	Overige specifieke beleidstaken
Doel van de reserve	Betreft een bestemmingsreserve waarin de jaarlijks via een raadsbesluit restantbudgetten aan kunnen worden toegevoegd, zodat deze naar het jaar T+1 worden overgeheveld.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Overige specifieke beleidstaken reserves”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	De beginstand en de eindstand van deze reserve is altijd 0, gedurende het jaar vinden echter wel mutaties plaats (toevoeging is gelijk aan onttrekking, i.v.m. budgetoverheveling bij vaststellen jaarrekening in jaar T+1)

R1080	Reserve garantstelling ijsbaancomplex
Categorie reserve	Overige specifieke beleidstaken
Doel van de reserve	Risicovoorziening voor het geval provincie geen subsidie beschikbaar stelt.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Overige specifieke beleidstaken reserves”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R3080	Reserve speelvoorzieningen
Categorie reserve	Overige specifieke beleidstaken
Doel van de reserve	Deze reserve is gevormd voor de financiering van de aanleg van sport en spelvoorzieningen voor de 12+ jeugd in de Wijken van Assen.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Overige specifieke beleidstaken reserves”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4170	Reserve stimulering economische beleid
Categorie reserve	Overige specifieke beleidstaken
Doel van de reserve	Cofinanciering projecten die lokale en regionale economie stimuleren.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Overige specifieke beleidstaken”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

R4300	Reserve Investeringsbijdrage Groningen Airport Eelde
Categorie reserve	Overige specifieke beleidstaken
Doel van de reserve	Uitvoering businessplan GAE
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “Overige specifieke beleidstaken reserves”.
Indexatie	Niet van toepassing
Bijzonderheden/opmerkingen	-

4.6 Exploitatiereserves

R1060	Reserve maatschappelijke renderende investeringen (MRI)
Categorie reserve	Exploitatiereserve
Doel van de reserve	Dekking van in de gemeente begroting tot uitdrukking komende lasten als gevolg van gerealiseerde grootschalige en maatschappelijk renderende investeringen uit het collegeprogramma 2010-2014.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “exploitatiereserves”
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	Vorming, bestemming en jaarlijkse vrijval berusten op besluitvorming van het Uitvoeringsprogramma 2011-2014 en de daar onderdeel van uitmakende bezuinigingen (programma algemene dekking). Het uitvoeringsprogramma is gelijktijdig met de Begroting 2011 door de raad vastgesteld. De reserve is destijds gevormd door € 10 mln. van de verkoopopbrengst van de Essent aandelen af te zonderen en in een bestemmingsreserve te storten. De reserve is niet gekoppeld aan een specifieke investering, de jaarlijkse onttrekking dient als algemeen dekkingsmiddel.

R1070	Reserve opbrengst Essent-aandeel DNK
Categorie reserve	Exploitatiereserve
Doel van de reserve	Inzet als exploitatiereserve als onderdeel van het geactualiseerde kostendekkingsplan t.b.v. exploitatie De Nieuwe Kolk.
Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “exploitatiereserves”
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	Vorming, bestemming en jaarlijkse vrijval berusten op besluitvorming van de raad in het kader van de vaststelling van de begroting 2012. E.e.a. als onderdeel van het bij die gelegenheid vastgestelde dekkingsplan. De reserve is destijds gevormd uit het Asser aandeel in de verkoopopbrengst van de kerncentrale Borsele en een uit de vrijgevallen voorziening garantstelling Essent.

R4130	Reserve De Nieuwe Kolk
Categorie reserve	Exploitatiereserve
Doel van de reserve	Inzet als exploitatiereserve voor exploitatie tekorten.

Stortingen en onttrekkingen	Zie methode “exploitatiereserves”. De mutaties m.b.t. de reserve zijn gebaseerd op het raadsbesluit Cultureel Kwartier Assen van april 2008 , welke met de Voorjaarsnota 2012 is geactualiseerd. Hierin is vastgelegd de reserve in te voor De Nieuwe Kolk om de fluctuerende exploitatielasten van Theater en Bioscoop de Nieuwe Kolk, Bibliotheek Assen en CBK Drenthe te egaliseren. Voor de meerkosten ten opzichte van de situatie van voor de nieuwbouw, wordt jaarlijks aan de reserve onttrokken ten behoeve van subsidies en huisvesting van Theater en Bioscoop de Nieuwe Kolk, Bibliotheek Assen en CBK Drenthe.
Indexatie	Jaarlijks
Bijzonderheden/opmerkingen	Deze naam van deze reserve is van “reserve Weiersstraat e.o.” gewijzigd naar “reserve De Nieuwe Kolk”.